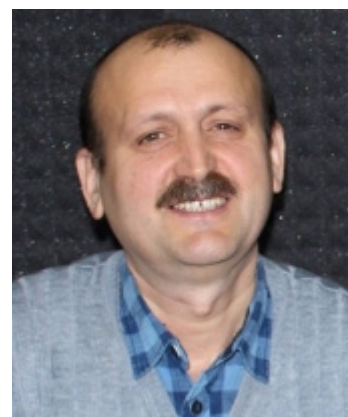

Marina MIRON

Doctor în științe istorice, este expert în domeniul turismului și patrimoniului cultural. În 2019 a susținut teza de doctor în științe istorice cu specializare în etnologie.

Doctor în științe economice, este expert în domeniul turismului și gestionării patrimoniului local. În 2004 a susținut teza de doctor în științe economice cu specializare în managementul resurselor turistice.

Viorel MIRON

CHIȘINĂUL ÎN TRASEE TURISTICE: UNELE ASPECTE ISTORICE

În procesul de promovare a imaginii turistice a Republicii Moldova rolul și locul Chișinăului este greu de subestimat. Bineînțeles că nu toate traseele propuse turiștilor și excursioniștilor se încep sau se finalizează în capitala țării. Însă indiscutabil este faptul că, dacă apare cererea pentru tururi ghidate prin oraș, ele trebuie să corespundă așteptărilor oaspeților și vizitatorilor unei capitale.

În acest articol vom încerca să analizăm ponderea tururilor prin Chișinău în perioada sovietică și la etapa actuală, să explorăm tematicile acestor excursii și tururi, nu în ultimul rând, să analizăm calitatea acestora și acele lacune care urmează să fie clarificate în cadrul proiectului „Cultura promovării imaginii orașelor din Republica Moldova prin intermediul artei și mitopoeticii”, realizat de o echipă interdisciplinară.

În perioada sovietică și a economiei planificate, când turismul era pus în serviciul pregătirii militaro-patriotice a întregii populații a

țării, o atenție sporită era acordată procesului de creare a unor trasee turistice unionale și naționale care să corespundă acestui scop. Pentru traseele unionale, Comitetul central pentru turism și excursii edita anual foi turistice și le repartiza prin intermediul sindicatelor. Așadar, în URSS, în anul 1985, funcționau mai bine de 13 mii de trasee turistice unionale și naționale, durata cărora varia de la 6 la 22 zile [1]. Pentru a informa un număr cât mai mare de cetățeni, informația despre traseele turistice unionale era editată sub formă de broșuri, care au avut, pe durata existenței Uniunii Sovietice, 26 de ediții [2, 3, 4, 5]. În unele găsim și descrieri de trasee care includ și teritoriul RSSM. De obicei prin Moldova nu se propuneau trasee separate. În cele mai dese cazuri, acestea erau combinate cu rutele ce includeau teritoriul Ucrainei, ca de exemplu, traseul numărul № 301 – „Prin Ucraina și Moldova” («По Украине и Молдавии») care cuprindea următoarele repere geografice im-

portante: Kiev – Chișinău – Vadul lui Vodă – Tiraspol – Odesa.

În afară de publicații cu trasee unionale, apăreau și ediții specializate despre diferite republici ale Uniunii Sovietice, dar editate la comanda Biroului central de reclamă și informare „Turist”. O asemenea broșură dedicată RSSM a fost editată în 1980 cu denumirea „Moldova turistică”, autorii textelor fiind ghizii din Moldova – N. Hmâz și G. Golubenco. Doamna N. Hmâz, fiind la o vârstă avansată, până acum practică activitatea de ghid de turism. Broșura nu conține propriu-zis trasee turistice, mai degrabă niște descrieri tematice ale obiectivelor turistice din or. Chișinău și ale structurilor de cazare, care puteau găzdui grupuri mari de turiști; principalele atracții ale Moldovei, precum Nistru și Codrii etc. Broșura avea un caracter promoțional și conținea contactele tuturor Birourilor de călătorii și excursii din RSSM, patru la număr, care erau amplasate în Chișinău, Tighina, Tiraspol și Bălți [6].

În anii '80 ai secolului al XX-lea apar și publicații specializate pe domeniul turistic editate la nivel republican. Astfel, în 1981, a ieșit de sub tipar cartea „Traseele turistice ale Moldovei” („Туристические маршруты Молдовии”) semnată de I. Pilat [7]. Autorul propunea turiștilor itinerare pentru mai multe zile și rute turistice de weekend. Traseele cuprind practic întreg teritoriul RSSM, sunt de diverse tipuri, pornind de la modul de deplasare, și propun tematici pentru crearea propriilor itinerare etc. Examinând textele acestei publicații, noi am urmărit scopul de a surprinde locul or. Chișinău în toate aceste trasee turistice și tematicile care erau reflectate de ghizii de pe vremuri în aceste excu-

sii. În cele 10 trasee turistice pedestre [8], doar în trei este inclusă excursia prin Chișinău cu tematici dependente de tematica generală a circuitului turistic. Astfel, traseul „Prin locurile vizitate de Pușkin” cu durata de 6 zile începea cu o excursie prin or. Chișinău. Era propusă pentru vizitare casa-muzeu A. Pușkin din Chișinău, apoi turiștii erau îndreptați spre Dealul lui I. Inzov, unde pe vremuri era amplasată casa închiriată de guvernatorul Basarabiei, generalul I. N. Inzov, în care și a fost cazat, în perioada martie 1821 – noiembrie 1822, poetul rus exilat. Obiectele de patrimoniu arhitectural incluse în acest traseu aveau legătură strânsă cu traseul obișnuit al lui A. Pușkin prin Chișinău: casa lui Mihailachi Cațica, unde se întruneau membrii lojei masonilor din Basarabia „Ovidiu 25” de pe str. O. Koșevoi (actualmente B. P. Hașdeu), conacele lui C. Varfolomei și T. Krupenski de pe str. Frunze, actuala str. Columna, locul fostei biserici Bună Vestire. Cum propunea textul excursiei, ghizii urmau să menționeze că aici, în incinta edificiului de cult, poetul zămislea poemul său „Gavriliada”. Mai departe, pe traseu, se propunea o vizită la casa boierului Petrachi Mavrogheni (str. Mitropolit Dosoftei sau fosta 25 Octombrie), des vizitată de A. Pușkin. Traseul continua spre Parcul central care, în perioada sovietică, purta numele lui A. Pușkin, acum Grădina Publică Ștefan cel Mare. Ultimele două obiective turistice pe acest traseu erau casa lui Varlaam – fosta clădirea Muzeului Național de Arheologie și Etnografie, aflată acum în „restaurare”, amplasată la intersecția străzilor 31 August 1989 și Mitropolit B.-Bodoni (în perioada sovietică str. Kiev și N. Gogol). Traseul se încheia lângă

Teatrul academic muzical-dramatic „A. Pușkin” pe atunci, actualmente edificiul Teatrului Național „M. Eminescu” [7, p. 16-18].

Itinerarul traseului „Prin locurile operațiunii Iași-Chișinău”, cu durata de 12 zile, la fel, pleca din Chișinău cu excursia tematică dedicată acestei operațiuni militare. Excursionistii vizitau, pe str. Ion Pruncul (fosta Steblețov), locul unde au fost concentrați prizonierii sovietici, Piața Eliberării, Memorialul Gloriei Militare de pe str. Izmail, acum Complexul Memorial „Eternitate” de pe str. P. Halippa. Alte obiective propuse spre vizitare în cadrul acestei excursii prin Chișinău (monumente, muzee) nu aveau legătură directă cu momentele din al Doilea Război Mondial, însă erau menite să sublinieze importanța armatei ruse/sovietice, a militarilor ruși și sovietici în istoria Basarabiei și a RSSM [7, p. 45-47].

Al treilea traseu, care era intitulat „Prin locurile legate de G. Kotovski”, conținea în programul său și o excursie tematică „Prin locurile memorabile ale lui G. Kotovski” prin or. Chișinău. Itinerarul în mare parte este concentrat în centrul orașului, toate obiectivele au legătură directă cu biografia acestui personaj controversat. Vom trece în revistă doar câteva elemente ale traseului: Muzeul Republican al lui G. Kotovski și S. Lazo de pe str. M. Eminescu, fosta Komsomoliskaia, clădirea școlii medii moldovenești nr. 1 de pe str. 31 August 1989, fosta str. Kiev, acum IPLT „Gh. Asachi” și Muzeul de Istorie a Partidului Comunist al RSSM de vizavi, în prezent edificiul Muzeului Național de Artă a Moldovei etc. [7, p. 54-55].

Itinerarele celor 5 *trasee navale* [9] nu presupuneau excursii tematice prin Chișinău. Toate cinci trasee, de fapt, parcurgeau cursul

râului Nistru de la Naslavcea până la Marea Neagră pe segmente. Din cele 4 *trasee cicliste* [10], doar unul intitulat „Prin regiunea partizanilor” pornea din Chișinău. Traseul excursionist prin Chișinău era menit să illustreze perioada Marelui Război pentru Eliberarea Patriei prin vizitarea Complexului Memorial și a mai multor muzee: Muzeul de Istorie al RSSM, actualmente Muzeul Național de Istorie și Arheologie a Moldovei, Muzeul de Istorie a Partidului Comunist al RSSM (în prezent Muzeul Național de Artă a Moldovei) și Muzeul Republican al Prieteniei Popoarelor de pe str. 28 Iunie, acum str. Vl. Pârcălab (cu prăbușirea URSS acest muzeu dispare). Așadar, din cele 19 trasee turistice cuprinse în publicația lui I. Pilat, doar 4 conțineau în sine excursii tematice prin capitala republicii.

Itinerarul de weekend „Or. Chișinău” era recomandat ca o excursie introductivă pentru toate grupurile de turiști, care porneau din capitală spre alte destinații turistice. Turul de oraș avea un caracter puternic ideologizat, scotea în evidență rolul însemnat al Imperiului Rus și apoi al Uniunii Sovietice în dezvoltarea acestui meleag și, în special, a orașului Chișinău. În discursul istoric se pune accentul pe rolul Imperiului Rus în eliberarea Basarabiei de sub Imperiul Otoman, anexarea Basarabiei în 1812 este tratată în textul publicației ca moment de importanță majoră în dezvoltarea or. Chișinău. Puternic pronunțată este ideea precum că, datorită apartenenței la Uniunea Sovietică, RSSM și or. Chișinău se dezvoltau în tempouri rapide. Traseul excursiei era format din două părți: prima secvență pornea de la Gara Feroviară până la Parcul Central de Cultură și Odihnă (în prezent Parcul Valea

Morilor) și de la Parcul Central până la Piața Victoriei (acum Piața Mării Adunări Naționale). Obiectivele incluse în acest itinerar turistic, în mare parte, au fost prezentate în traseele excursioniste analizate mai sus [7, p. 139-141]. Trebuie să constatăm că turul de oraș propus în itinerarul de weekend nu s-a modificat esențial în decursul ultimilor 40 de ani și conține cam aceleași obiective turistice.

În 1985 a fost tipărit un mic îndrumar turistic [11], care includea atât trasee unionale, cât și cele naționale, și care ne permite acum, la distanța de 35 de ani, să determinăm locul RSSM și al capitalei acesteia în numărul vast de trasee unionale, legăturile geografice în cadrul acestor rute turistice și tematicile excursioniste, îndeosebi prin capitala RSS Moldova. Examinând conținutul acestui îndrumar, am reușit să precizăm că, din cele nouă rute turistice unionale în care era inclus teritoriul RSSM, 5 trasee propuneau vizitarea or. Chișinău.

Traseul nr. 300 „Prin Ucraina și Moldova” [12] *linear de vară și de iarnă*, care avea o durată de 20 de zile, presupunea un sejur de 4 zile în Chișinău cu cazare la baza turistică „Doina”. Aceeași durată de ședere la aceeași structură de cazare propunea turiștilor și traseul nr. 302 „De la Podolie până la Marea Neagră” *linear de vară*, cu durata traseului de 20 de zile. Un alt traseu unional nr. 671 „Nistru – Dunărea – Marea Neagră” *linear de vară și de iarnă*, cu durată de 20 de zile, presupunea sejur în Chișinău pentru 5 zile cu cazare la hotelul „Turist”. Alte două trasee *lineare de vară*, precum nr. 222 „Doina” și nr. 775 „Prin Codrii Moldovei”, treceau doar pe teritoriul RSSM fără conexiune cu Ucraina, cu durata de 18 și de 20 de zile, și presupuneau un sejur în Chișinău în decurs de

6 zile cu cazare la hotelul „Turist” și respectiv – la baza turistică „Doina”. În celelalte 4 trasee unionale: nr. 224 „Prin Moldova și Podolia”, nr. 771 „Nistru”, nr. 772 „Lângă Nistru”, nr. 3 „Prin Ucraina spre Marea Neagră cu propriul automobil”, or. Chișinău nu figurează printre destinațiile vizitate [11, p. 89-93].

Unele dintre rutele turistice naționale, unsprezece la număr, la fel recomandau Chișinăul spre vizitare. Aceste trasee erau:

- nr. 961 „Prin Moldova centrală”, cu durata de 20 de zile, dintre care se preconiza un sejur de 8 zile în Chișinău cu cazare la hotelul „Cosmos”;
- nr. 963 „Chișinău – capitala RSSM” – *traseu radial de iarnă*, pentru o durată de 10 zile, cu cazare pentru întreagă perioadă la baza turistică „Doina”;
- nr. 775 „Prin Codrii Moldovei” – *ruta liniară pedestră*, pentru 18 zile, dintre care 6 zile turiștii erau cazați la baza turistică „Doina”;
- nr. 968 „Cântarea viței de vie” – *ruta liniară pedestră*, cu durata de 20 de zile, dintre care în Chișinău a fost prevăzut un sejur pentru 8 zile cu cazare la baza turistică „Doina”;
- nr. 969 „Cosmos” – încă un traseu amplasat doar prin or. Chișinău, cu durata de ședere pentru 10 zile, cu cazare în hotelul „Cosmos”;
- nr. 1930 „Meleagurile Doinei” – *ruta liniară de vară*, cu durata de 18 zile. Pentru or. Chișinău în acest traseu au fost planificate 5 zile de sejur, cu cazare la baza de odihnă „Doina”.

Celelalte 5 trasee din unsprezece nu prevedeau vizitarea or. Chișinău pentru excursii sau pentru sejur complex pe teritoriul urbei [11, p. 94-96].

Turul de oraș care purta denumirea „Floare din piatră” avea același caracter puternic ideologizat, practic repeta cele propuse atenției turistului în conținutul ediției semnate de I. Pilat despre rolul Imperiului Rus și Uniunii Sovietice în dezvoltarea urbei [11, p. 13-14]. Un alt subiect reflectat în detaliu în acest traseu prin Chișinău era perioada de aflare a poetului rus A. S. Pușkin în Chișinău. Pe lângă cele menționate mai sus în analiza publicației semnate de I. Pilat, în această ediție autorii insistau pe influența puternică a poetului rus asupra creației lui C. Stamati și C. Negruzzi, cu care el se cunoscuse suficient de bine. Desigur, publicația recomanda să fie abordate și subiecte dedicate personalităților marcante autohtone, însă toate aceste personalități sunt fie din perioada când Basarabia devine parte Imperiului Rus, fie a URSS [11, p. 15-18].

Un loc aparte în excursiile organizate în perioada sovietică, conform acestui îndrumar, ocupa subiectul revoluției din octombrie 1917 și influenței acesteia în dezvoltarea regiunii. Obiectivul-cheie vizitat pe traseu era casa de pe str. Iskra, actualmente str. București, unde în acea perioadă funcționa tipografia ilegală a ziarului leninist „Iskra”. Vizitarea muzeelor din Chișinău începea cu Muzeul de Istorie a Partidului Comunist al Moldovei de pe str. Kiev, în prezent str. 31 August 1989, unde acum este amplasat Muzeul Național de Artă a Moldovei [11, p. 19-24].

Ideea rolului important al URSS în dezvoltarea social-economică, culturală etc. ca un fir roșu trecea prin textele traseelor turistice prin RSSM și prin or. Chișinău. Perioada până la anexarea Basarabiei practic nu era abordată în conținutul excursiilor din peri-

oada sovietică. Foarte pe scurt se menționau edificiile Bisericilor „Măzărache” și „Sf. Împărați Constantin și Elena”, precum și izvorul în apropierea bisericii „Măzărache”, ca loc de unde localitatea își începe istoria. Perioada interbelică și viața Chișinăului în acea perioadă, din motive ideologice, era un subiect tabu și totalmente lipsea din conținutul excursiilor în perioada sovietică.

Deja pe vremea independenței Republicii Moldova, o analiză scurtă a stării sectorului turistic și a traseelor excursioniste prin capitală se realizează în cadrul studiilor tematice pentru elaborarea Planului Urbanistic General al or. Chișinău (2006–2007), studii în care s-au prezentat atracțiile valorificate turistic, circuitele vizitatorilor și facilitățile accesate cel mai des de excursioniști [13, p. 93-118].

În 2013 a văzut lumina zilei ediția „Ghidul Chișinăului”, semnată de Ion Perojoc [14], unul din cei mai experimentați ghizi din Republica Moldova. Studiul plasat pe paginile broșurii editate în 100 exemplare prezintă informații detaliate și sistematizate ale turului panoramic al or. Chișinău. Autorul propune nu doar o înșiruire de obiecte turistice ce pot fi vizitate într-un tur panoramic prin capitala țării, meritul cercetătorului constă în faptul că, având o experiență vastă, oferă o atenție deosebită factologiei istorice a dezvoltării orașului Chișinău, aduce cititorului informații utile despre locurile ce urmează să fie vizitate. În opinia noastră, este o încercare curajoasă de a pune în valoare, în primul rând, importanța și frumusețea orașului și nu informații axate pe dogme ideologice în jurul cărora era construit și traseul turistic, de a introduce noi obiective turistice, care lipseau cu desăvârșire în textele

excursiilor din perioada precedentă, lărgind mult geografia turistică a Chișinăului. Ediția poate servi drept suport metodologic pentru ghizii de turism, care creează propriile trasee tematice prin Chișinău, deși mai este loc pentru detalieri, informații interesante atât despre obiectele incluse în acest Ghid, cât și despre obiective turistice, care pe bune merită să fie scoase din anonimat și prezentate mai întâi locuitorilor orașului, dar și oaspeților capitalei.

În 2015 o colecție de trasee turistice naționale [15], douăzeci la număr, a fost editată de Agenția Turismului Republicii Moldova – rezultatul muncii a unui grup de specialiști din domeniul turismului și nu doar în decursul anului 2014: cercetători științifici, practicieni, ghizi cu experiență vastă în această activitate. Practic, toate traseele pornesc din Chișinău, îndreptându-se pe urmă în toate direcțiile prin țara noastră. Traseul nr. 20 în totalitate este dedicat or. Chișinău, purtând denumirea „Tur de oraș” și cuprinde 34 de obiective turistice, amplasate în partea centrală a or. Chișinău. Analizele anterioare permit să constatăm că autorii acestui tur de oraș au păstrat acele obiective care erau propuse pe vremurile sovietice, deloc nu au extins nici geografia și nici conținutul acestora.

Pentru a demonstra stringența schimbării abordării excursiilor turistice ghidate prin or. Chișinău am analizat ofertele turistice la cca 10% din agențiile de turism din Republica Moldova [16, 17, 18, 19, 20], în special ale celor care sunt preocupate de dezvoltarea turismului intern. Însă, în majoritatea cazurilor, ofertele acestor companii sunt axate pe vizite în afara Chișinăului, aici propunerile sunt interesante și competitive. Chișinăul, ca destinație turis-

tică, rămâne mult în urma diversității ofertelor pentru restul teritoriului Moldovei. Turul panoramic de oraș, numit ca și în perioada sovietică „Orașul meu, floare de piatră albă” sau „Floare din piatră”, în mare parte, repetă conținutul traseului nr. 20. Însă ar fi incorect să nu remarcăm faptul că, în ultimii 3-5 ani, crește numărul ghizilor de turism, anume în Chișinău, care nu au în bagajul lor profesional experiența ghidajului de pe vremurile sovietice. Tinerii ghizi vin cu excursii de autor cu diverse tematici precum „Pe urmele arhitecților renumiți”, excursii pe bicicletă, excursii în alergare, „Cinci povești de dragoste triste și frumoase”, „Excursie prin Chișinău vitivinicol”, „Cu Chișinăul per «tu»” etc. care au diversificat mult oferta excursionistă a capitalei.

După analiza istoriei dezvoltării interpretării Chișinăului în diverse trasee turistice din perioada sovietică și redarea stării actuale în domeniul calității excursiilor, rămânem pe poziția că este loc pentru munca echipei interramurale a proiectului „Cultura promovării imaginii orașelor din Republica Moldova prin intermediul artei și mitopoeticii” pentru completarea „dosarului turistic” al or. Chișinău cu noi obiecte turistice, cu informații scoase din arhivele naționale, și nu doar, interpretate și redade cu mare drag și pasiune de colegii care posedă măiestria expresiei verbale. Este necesar să conectăm în baza principiului interdisciplinar și să implicăm mai mulți specialiști din diferite domenii, precum istoria, etnologia, economia pentru a extinde conexiunile tematice: monumente de arhitectură dispărute, conexiuni între monumente de arhitectură și personalități de diferite etnii și contribuția lor în istoria Chișinăului (români,

bulgari, găgăuzi, ucraineni, armeni, greci, polonezi etc.), denumiri de străzi și aportul personalităților, al căror nume îl poartă strada, în istoria acestui oraș etc. La fel este necesară argumentarea economică a rentabilității utilizării intensive a patrimoniului orașului în traseele turistice.

Considerăm că ghidul are un rol important în crearea traseelor turistice, însă veridicitatea și calitatea informațiilor interpretate de ghid va servi pentru creșterea calității mesajelor utilizate de ghizi și, respectiv, a nivelului de satisfacție a diferitor categorii de excursioniști și oaspeți ai capitalei.

Referințe bibliografice:

1. Характеристика основных видов туристской деятельности Центрального совета по туризму и экскурсиям ВЦСПС. https://studme.org/335386/turizm/harakteristika_osnovnyh_vidov_turistskoy_deyatelnosti_tsentralnogo_soveta_turizmu_ekskursiyam_vtssps. [vizitat la: 15. 10 2020].
2. Маршруты СССР. https://vk.com/topic-59520469_29020714. [vizitat la: 15. 10 2020].
3. Волков, В. С.; Шаракина, К. Е. Всесоюзные туристские маршруты на 1985 год. ЦСТЭ Туристские маршруты. М.: Профиздат, 1985.
4. Семиволь, Г. Н.; Шаракина, К. Е. Туристские маршруты. М.: Профиздат, 1980, 174 с.
5. Туристские спортивные маршруты: Перечень классифицированных туристских спортивных маршрутов на 1989–1992 гг. М.: Профиздат, 1989, 192 с.
6. Молдавия туристическая. Ярославль, 1980, 64 с.
7. Пилат, И. Туристические маршруты Молдовии. Кишинев: Тимпул, 1981, 192 с.
8. Trasee pedestre: 1) Inelar de Codru; 2) Prin locurile vizitate de Pușkin; 3) Prin valea de

acumulare Costești; 5) Prin pădurile Moldovei de Nord; 6) Prin valea Răutului de Mijloc; 7) La locul săpăturilor de la Orheiul Vechi; 8) Traseu pedestru prin Transnistria de Nord; 9) Prin locurile operațiunii Iași-Chișinău; 10) Prin locurile legate de G. Cotovschi.

9. Trasee navale: De la Naslavcea spre Râbnița; 2) Lacul de acumulare Dubăsari; 3) Capete de pod în foc; 4) Pe Nistru spre Marea Neagră; 5) Pe Turunciuc spre Hidrocentrala Electrică Moldovenească.

10. Trasee ciclisme: 1) Prin regiunea partizanilor; 2) Prin stepa de sud; 3) Pe drumuri în foc spre Vest; 4) De-alungul r. Ichel.

11. Голубенко, Г. Б.; Хмыз; Н. П. С туристической путевкой по Молдавии. Кишинев: Тимпул, 1985, 104 с.

12. În unele surse apare sub numărul 301.

13. Miron, V.; Tomița, P. *Managementul resurselor turistice din Republica Moldova*. Chișinău: Tipogr. UASM, 2007, p. 165.

14. Perojoc, Ion. *Ghidul Chișinăului: Republica Moldova*. Chișinău: Elan Poligraf, 2013, 112 p.

15. *Ghidul traseelor turistice din Republica Moldova*. Chișinău: Tipogr. Elan poligraf, 2014, 428 p.

16. Экскурсии по городу Кишиневу. <https://azbuca-travel.md/ru/5688960/> [vizitat la: 15. 10 2020].

17. Русские гиды по Кишиневу. <https://www.bestprivateguides.com/guide-in-moldova/tours-in-city-Chisinau-300/index.php> [vizitat la: 15. 10 2020].

18. *Drag de Moldova*. <https://ilis.md/drag-de-moldova/> [vizitat la: 15. 10 2020].

19. Кишинев – столица Молдовы. <http://www.larbitur.md/hotels/kishinev-stolitsa-moldovy>. [vizitat la: 15. 10 2020].

20. Экскурсии по Кишиневу. <http://www.openarium.ru/%D0%9C%D0%BE%D0%BB%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D>

Chişinăul în trasee turistice: unele aspecte istorice

Rezumat. În promovarea imaginii turistice a Republicii Moldova importanța Chişinăului este indiscutabilă. De asemenea, tururile de oraş trebuie să fie pe măsura aşteptărilor oaspeţilor capitalei şi să creeze o imagine atractivă. Articolul vine cu analiza ponderii tururilor prin Chişinău în activitatea excursionistă în perioada sovietică şi la etapa actuală, a tematicilor excursiilor şi perceperea calităţii acestora, identificarea acelor lacune care urmează să fie clarificate în cadrul proiectului interdisciplinar. În urma cercetării autorii au reuşit să surprindă, în mare parte, caracterul puternic ideologizat al excursiilor prin Chişinău din perioada sovietică. În perioada actuală excursiile prin capitala ţării au pierdut caracterul puternic ideologizat al perioadei anterioare, însă au păstrat, în mare parte, tematicile excursioniste, în special turul de oraş. Totodată, în ultimii 3-5 ani a apărut generaţia nouă de ghizi care experimentează tematica circuitelor turistice prin Chişinău şi care a diversificat mult oferta excursionistă a capitalei ţării. Considerăm că munca echipei interdisciplinare a proiectului va spori veridicitatea şi calitatea informaţiilor despre obiectivele turistice din oraş ce va schimba esenţial imaginea turistică a or. Chişinău.

Cuvinte-cheie: imagine turistică, trasee turistice, excursii, patrimoniu cultural, obiecte turistice, ghid de turism.

Chişinău in tourist routes: some historical aspects

Abstract. In promoting the tourist image of the Republic of Moldova, the significance of Chişinău is indisputable. Likewise, city tours must be in line with the expectations of the capital's guests and create an attractive image. The article comes with the analysis of the share of tours through Chişinău in the hiking activity during the Soviet period and at the present stage, the themes of the excursions and the perception of their quality and those gaps, which are to be clarified in the interdisciplinary project. Following the research, the authors managed to capture most of the strong ideological character of the trips through Chişinău during the Soviet period. At present, the trips through the country's capital have lost the strong ideological character of the previous period, but they have largely preserved the hiking themes, especially the city tour. At the same time, in the last 3-5 years, a new generation of guides has appeared, experimenting with the theme of tourist circuits through Chişinău and have greatly diversified the excursion offer of the country's capital. We consider that the work of the interdisciplinary team of the project will increase the veracity and quality of the information about the tourist objectives in the city that will essentially change the tourist image of the Chişinău.

Keywords: tourist image, tourist routes, excursions, cultural heritage, main attractions, tour guide.